

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ परिसरातले पक्षी

योगेश वाडदेकर

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

२०२५

परिसराचा आढावा

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ (S...

परिसर, शहराच्या मध्यभागी असलेले ४११
एकर जैवविविधता हॉटस्पॉट आहे.

- १८.५५२९ ऊ. ७३.८३५२ पू.
अक्षांश-रेखांश
- समुद्रसपाटीपासून ५६० मीटर उंची
- विविध अधिवास समृद्ध पक्षीजीवन
- वृक्षराजी, गवताळ प्रदेश, जलाशय

परिसरात १५० हून अधिक प्रकारची झाडे:

- वड (*Ficus benghalensis*)
- पिंपळ (*Ficus religiosa*)
- कडुलिंब (*Azadirachta indica*)
- काटेसावर (*Bombax ceiba*)
- अनेक शोभेची झाडे

दिवसाची वेळ

- पहाटे (सकाळी ६:००-९:००)
- दुपारनंतर (४:००-६:३०)
- मध्याह्न - शिकारी पक्षी
- संध्याकाळ - निशाचर प्रजाती

हंगामानुसार

- हिवाळा (नोव्हेंबर-फेब्रुवारी)
- पावसाळा (जून-सप्टेंबर)
- उन्हाळा (मार्च-मे)
- पावसाळ्यानंतर (ऑक्टोबर)

कसे पाहावे

आवश्यक उपकरणे

- दुर्बीण (8x42 किंवा 10x42)
- क्षेत्र मार्गदर्शिका
- नोंदवही

उपयुक्त अॅप्स

- eBird
- Merlin Bird ID
- BirdNet

घार (*Milvus migrans*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology
ML45127481

आकार: घारीएवढा

स्थिति: अतिनेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: मोठा शिकारी पक्षी. काटेरी शेपटी आणि लांब पंख हे वैशिष्ट्य. पंख काळसर तपकिरी, तळाशी किंचित फिकट.

कुठे आढळतो: परिसरातील सर्वत्र

सवयी: उंच आकाशात गरगर फिरताना दिसते. लहान सस्तन प्राणी, पक्षी आणि मृत प्राणी खाते.

घरटे: डिसेंबर ते एप्रिल दरम्यान प्रजनन. उंच झाडांवर काढ्या-कच्च्यापासून घरटे.

काळा शराटी (*Pseudibis papillosa*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology
ML609495675

आकार: घारीएवढा

स्थिती: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: मोठा काळा पक्षी, मानेवर लाल पट्टा. लांब वाकडी चोच आणि डोक्यावरील उघडा लाल भाग ठळक.

कुठे आढळतो: परिसरातील मोकळ्या जागा, गवताळ प्रदेश आणि पाणवठे

सवयी: हळूहळू चालत शिकार करतो. लहान गटात आढळतो. कीटक आणि लहान प्राणी खातो.

घरटे: पावसाळ्यात प्रजनन. मोठ्या झाडांवर मंचासारखे घरटे.

बहिरी ससाणा (*Falco peregrinus*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology
ML303618951

आकार: घारीएवढा

स्थिति: दुर्मिळ हिवाळी पाहुणा

वैशिष्ट्ये: मोठा, शक्तिशाली ससाणा. वरचा भाग गडद करडा, खालून पट्टेदार. काळा 'मिशांसारखा' पट्टा विशिष्ट.

कुठे आढळतो: कधीकधी उंच इमारती आणि मोकळ्या जागांमध्ये

सवयी: वेगवान आणि चपळ शिकारी. हवेत भरारी मारून पक्षी पकडतो.

घरटे: परिसरात प्रजनन करत नाही; फक्त हिवाळी पाहुणा.

शिक्रा (*Accipiter badius*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology
ML126386591

आकार: मैनेपेक्षा मोठा

स्थिती: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: छोटा ससाणा, लाल डोळे आणि पट्टेदार छाती विशिष्ट. वरून करडा, खालून पांढरा, तांबूस पट्ट्यांसह.

कुठे आढळतो: परिसरातील वृक्षराजी आणि बागा

सवयी: लहान पक्षी, सस्तन प्राणी आणि कीटक खातो. खूप चपळ शिकारी.

घरटे: मार्च ते जुलै प्रजनन काळ. झाडांवर काढ्या-पानांचे घरटे.

पांढऱ्या छातीची पाणकोंबडी (*Amaurornis phoenicurus*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology

ML614444237

आकार: बुलबुलापेक्षा मोठी

स्थिती: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: मध्यम आकाराचा पक्षी. पांढरा चेहरा, गळा, छाती; गडद तपकिरी शरीर. चोचीजवळ लाल पट्टा.

कुठे आढळतो: परिसरातील पाणवठे आणि दलदलीचे भाग

सवयी: पाण्याजवळ राहते. कीटक, छोटे मासे आणि वनस्पती खाते.

घरटे: दाट वनस्पतीत घरटे.

ढोकरी (*Ardeola grayii*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology
ML126568571

आकार: मैनेपेक्षा मोठा

स्थिती: अतिनेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: मध्यम आकाराचा बगळा. तपकिरी शरीर, पांढरे पंख. पिवळी चोच आणि पाय.

कुठे आढळतो: परिसरातील पाणवठे आणि दलदलीचे भाग

सवयी: मासे, बेडूक आणि कीटक खातो. पाण्याजवळ बसून शिकार करतो.

घरटे: जून ते सप्टेंबर प्रजनन काळ. पाण्याजवळील झाडांवर घरटे.

रात्र ढोकरी (*Nycticorax nycticorax*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology
ML304986701

आकार: कावळ्यापेक्षा मोठा
स्थिती: दुर्मिळ स्थानिक

वैशिष्ट्ये: मध्यम आकाराचा बगळा. काळी टोपी, पाठ; करडे पंख; पांढरा तळभाग. लाल डोळे.

कुठे आढळतो: परिसरातील पाणवठे आणि दलदलीचे भाग

सवयी: रात्री सक्रिय. मासे, बेडूक आणि कीटक खातो.

घरटे: जून ते सप्टेंबर प्रजनन काळ. पाण्याजवळील झाडांवर घरटे.

गवती बगळा (*Bubulcus ibis*)

Credit: Unknown - Unknown location Macaulay Library
© Cornell Lab of Ornithology ML608663702

आकार: मैनेपेक्षा मोठा

स्थिती: अतिनेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: मध्यम आकाराचा पांढरा बगळा.
प्रजनन काळात डोके, छाती, पाठीवर केशारी
पिसारे.

कुठे आढळतो: परिसरातील गवताळ भाग
आणि मोकळ्या जागा

सवयी: गुरांच्या जवळपास राहतो. कीटक
आणि लहान प्राणी खातो.

घरटे: जून ते सप्टेंबर प्रजनन काळ. वसाहतीत
राहतो.

छोटा बगळा (*Egretta garzetta*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology
ML168489091

आकार: मैनेपेक्षा मोठा

स्थिती: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: मध्यम आकाराचा शुभ्र पांढरा बगळा.
काळी चोच, काळे पाय, पिवळे पंजे.

कुठे आढळतो: परिसरातील पाणवठे आणि
दलदलीचे भाग

सवयी: मासे, बेझूक आणि कीटक खातो.
पाण्यात उभा राहून शिकार करतो.

घरटे: जून ते सप्टेंबर प्रजनन काळ. वसाहतीत
राहतो.

पारवा (*Columba livia*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology
ML308065631

आकार: मैनेपेक्षा मोठा

स्थिती: अतिनेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: जाडजूड करडा पक्षी. मानेवर इंद्रधनुषी पिसारे. पंखांवर दोन काळे पट्टे, शेपटीवर काळा पट्टा.

कुठे आढळतो: परिसरातील इमारती आणि मोकळ्या जागा

सवयी: कळपाने राहतो. जमिनीवरून धान्य वेचतो. शहरी जीवनाशी जुळवून घेतो.

घरटे: वर्षभर प्रजनन. इमारतींवर काढ्यांचे घरटे.

ठिपकेवाला होला (*Streptopelia chinensis*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology

ML621165796

आकार: मैनेएवढा

स्थिती: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: बारीक, लांब शेपटीचा पारवा.
गुलाबी-करडा रंग. मानेवर विशिष्ट काळे-पांढरे
ठिपके.

कुठे आढळतो: परिसरातील वृक्षराजी आणि
बागांमध्ये

सवयी: नेहमी जोडीने किंवा छोट्या कळपात.
जमिनीवर धान्य आणि बिया खातो.

घरटे: झाडे आणि झुडपांमध्ये सैल घरटे.

छोटा तपकिरी होला (*Streptopelia senegalensis*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology
ML622010668

आकार: मैनेपेक्षा लहान

स्थिति: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: लहान आणि नाजूक पारवा. फिकट तपकिरी रंग, मानेवर जांभळी छटा. मानेच्या बाजूंवर काळे-लाल चौकटी नमुना.

कुठे आढळतो: परिसरातील सर्वत्र, विशेषत: मोकळ्या भागात

सवयी: नेहमी जोडीने दिसतो. जमिनीवर बिया वेचतो. गोड संगीतमय आवाज करतो.

घरटे: झुडपे आणि लहान झाडांवर साधे घरटे.

टिटवी (*Vanellus indicus*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology
ML126390831

आकार: मैनेपेक्षा बरीच मोठी
स्थिती: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: मोठी टिटवी. डोळ्यांसमोर लाल
मांसल वाढ विशिष्ट. तपकिरी पंख, काळे डोके
व छाती, पांढरा चेहरा व तळभाग.

कुठे आढळतो: परिसरातील मोकळ्या भागात,
विशेषत: पाणवठ्यांजवळ

सवयी: "डिड-ही-डू-इट" या धोक्याच्या
आवाजासाठी प्रसिद्ध. दिवसा-रात्री सक्रिय.

घरटे: जमिनीवर उथळ खड्ड्यात घरटे.
खडकाळ भागात.

कोकीळ (*Eudynamys scolopacea*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology
ML126392811

आकार: कावळ्यापेक्षा लहान

स्थिती: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: नर चमकदार काळा, लाल डोळे.
मादी तपकिरी, पांढरे ठिपके, खालून पट्टेदार.
लिंगभेद स्पष्ट.

कुठे आढळतो: परिसरातील सर्वत्र, विशेषत:
वृक्षराजीत

सवयी: विशिष्ट "कू-ऊ" आवाजासाठी प्रसिद्ध.
कावळ्यांच्या घरट्यात परजीवी. फळे व बेरी
खातो.

घरटे: कावळे व इतर पक्ष्यांच्या घरट्यात
परजीवी म्हणून अंडी घालतो.

कारुण्य कोकीळ (*Cacomantis passerinus*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology
ML142648801

आकार: मैनेपेक्षा लहान
स्थिति: उन्हाळी पाहुणा

वैशिष्ट्ये: करडा पक्षी, छातीवर गडद करडा रंग,
तळाशी फिकट. पिवळा डोळ्याभोवतीचा कडा
विशिष्ट.

कुठे आढळतो: परिसरातील वृक्षराजीत

सवयी: लपून-छपून राहतो. हळुवार
शिटीसारखा आवाज करतो. मुख्यत: कीटक
खातो.

घरटे: फुलपाखरे व शिंपी पक्ष्यांच्या घरट्यात
परजीवी म्हणून अंडी घालतो.

पावश्या (*Hierococcyx varius*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology

ML133733311

- आकार:** मैनेपेक्षा बराच मोठा
- स्थिती:** नेहमी आढळणारा स्थानिक
- वैशिष्ट्ये:** शिक्र्यासारखा दिसणारा. खालून पट्टेदार. पिवळा डोळ्याभोवतीचा कडा. उडताना शिक्र्यासारखा दिसतो.
- कुठे आढळतो:** परिसरातील वृक्षराजीत सर्वत्र
- सवयी:** विशिष्ट "ब्रेन-फीवर" आवाजासाठी प्रसिद्ध. कीटक व अळ्या खातो.
- घरटे:** सातभाई व इतर पक्ष्यांच्या घरट्यात परजीवी.

भारद्वाज (*Centropus sinensis*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology

ML126393221

आकार: कावळ्याएवढा

स्थिती: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: मोठा काळा पक्षी. केशरी पंख व लांब शेपटी. लाल डोळे व वाकडी काळी चोच विशिष्ट.

कुठे आढळतो: परिसरातील दाट वनस्पतीत

सवयी: लपून-छपून वावरतो. जमिनीवर चालताना दिसतो. खोल गुरगुण्याचा आवाज.

घरटे: दाट वनस्पतीत जमिनीजवळ छतासारखे घरटे.

राजपोपट (*Psittacula krameri*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology
ML622584055

आकार: मैनेपेक्षा बराच मोठा
स्थिती: अतिनेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: हिरवा पोपट, लांब शेपटी. नराच्या मानेभोवती गुलाबी व काढा पट्टा, मादीला नसतो.

कुठे आढळतो: परिसरातील सर्वत्र, विशेषतः वृक्षराजीत

सवयी: आवाजी, कळपवासी. मोठ्या कळपात दिसतो. फळे, बिया व धान्य खातो.

घरटे: डिसेंबर ते मे प्रजनन. झाडांच्या पोकळीत घरटे.

करण पोपट (*Psittacula eupatria*)

आकार: कावळ्याएवढा
स्थिती: दुर्मिळ स्थानिक

वैशिष्ट्ये: राजपोपटापेक्षा मोठा. जाड लाल चोच. नराला गुलाबी व काढा गळपट्टा.

कुठे आढळतो: परिसरातील वृक्षराजीत, इतर पोपटांपेक्षा कमी

सवयी: राजपोपटासारखीच सवय पण जास्त सावध. फळे व बिया खातो.

घरटे: मोठ्या जुन्या झाडांच्या पोकळीत घरटे.

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology

ML133717151

टोई पोपट (*Psittacula cyanocephala*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology
ML133932211

आकार: मैनेएवढा

स्थिती: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: नराचे डोके जांभळे-लाल, मादीचे निळसर-करडे. दोघांचेही शरीर हिरवे व पिवळट शेपटीचे टोक.

कुठे आढळतो: परिसरातील वृक्षराजीत नियमित

सवयी: नेहमी जोडीने किंवा लहान कळपात. इतर पोपटांपेक्षा जास्त झाडावर राहतो. फळे व बिया खातो.

घरटे: झाडांच्या पोकळीत घरटे.

घर पाकोळी (*Apus affinis*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology

ML80511821

आकार: मैनेपेक्षा लहान

स्थिति: अतिनेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: लहान घारांडी, पांढरी कंबर व काटेरी शेपटी. गडद तपकिरी-काळा रंग.

कुठे आढळतो: परिसरातील इमारतींच्या परिसरात

सवयी: हवेत तरंगत राहणारा. मोठ्या कळपात इमारतींभोवती घिरट्या घालताना दिसतो.

घरटे: वसाहतीत राहणारा. इमारतींच्या छपराखाली मातीचे घरटे.

ताड पाकोळी (*Cypsiurus balasiensis*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology
ML126573081

आकार: चिमणीपेक्षा लहान
स्थिती: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: घरच्या घारांडीपेक्षा लहान, बारीक शरीर व खोलगट काटेरी शेपटी. एकूण धुरकट तपकिरी.

कुठे आढळतो: परिसरातील ताडाच्या झाडांभोवती

सवयी: अतिशय वेगवान उड्णाणक्षम, क्वचितच बसतो. ताडाभोवती दिसतो. हवेतील कीटक खातो.

घरटे: वर्षभर प्रजनन. ताडाच्या पानाखाली लाळेने घरटे चिकटवतो.

पांढऱ्या छातीचा धीवर (*Halcyon smyrnensis*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology
ML126564101

आकार: मैनेपेक्षा मोठा

स्थिती: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: मोठा खंड्या, चमकदार निळी पाठ, चॉकलेटी डोके व पांढरी छाती. मोठी लाल चौच ठळक.

कुठे आढळतो: परिसरातील पाणवठे व बागा

सवयी: ठळकपणे बसून राहतो, शिकारीसाठी झडप घालतो. मासे, बेढूक, सरडे व मोठे कीटक खातो.

घरटे: मार्च ते जून प्रजनन. जमिनीच्या कडेत भुयार खणून घरटे.

सामान्य धीवर (*Alcedo atthis*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology
ML168729731

आकार: बुलबुलापेक्षा लहान

स्थिति: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: लहान खंड्या, चमकदार निळी वरची बाजू व केशारी खालची बाजू. लांब चोच व छोटी शेपटी.

कुठे आढळतो: परिसरातील पाणवठे व तलावांजवळ

सवयी: पाण्यावर खाली बसून मासे पकडतो. शिकारीपूर्वी मान हलवतो.

घरटे: फेब्रुवारी ते एप्रिल प्रजनन. जमिनीच्या कडेत भुयार खणून घरटे.

वेडा राघू (*Merops orientalis*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology
ML126561671

आकार: चिमणीपेक्षा मोठा

स्थिती: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: बारीक हिरवा पक्षी, निळा गळा, काळी डोळ्यांची पट्टी. लांब मधली शेपटीची पिसे ठळक.

कुठे आढळतो: परिसरातील विरळ झाडांच्या मोकळ्या भागात

सवयी: सुंदर उड्हाणपटू, हवेत कीटक पकडतो. तारा व उघऱ्या फांद्यांवर बसतो.

घरटे: मार्च ते जून प्रजनन. जमिनीत भुयार खणून घरटे.

तांबट (*Megalaima haemacephala*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology

ML126555661

आकार: बुलबुलापेक्षा मोठा

स्थिती: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: लहान, हिरवा पक्षी, किरमिजी कपाळ व गळा. पिवळा डोळ्याभोवतीचा भाग ठळक.

कुठे आढळतो: परिसरातील वृक्षराजीत सर्वत्र

सवयी: धातूसारख्या 'टुक-टुक-टुक' आवाजासाठी प्रसिद्ध. मुख्यतः फळे, विशेषत: उंबर खातो.

घरटे: मेलेल्या झाडांच्या खोडात किंवा फांदीत घरटे खणतो.

धूसर कडा पंकोळी (*Hirundo concolor*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology

ML133734741

आकार: चिमणीपेक्षा लहान

स्थिति: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: लहान, गडद तपकिरी घारूळी, किंचित काटेरी शेपटी. एकसमान धुरकट रंग.

कुठे आढळतो: परिसरातील इमारती व खडकाळ भागात

सवयी: हवेत कीटक पकडणारी. इमारतींजवळ उडताना दिसते.

घरटे: इमारतींवर व खडकांवर मातीचे वाटीसारखे घरटे.

माळ भिंगरी (*Hirundo rustica*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology
ML312652671

आकार: चिमणीएवढी

स्थिति: सामान्य हिवाळी पाहुणा

वैशिष्ट्ये: लांब, खोल काटेरी शेपटी. वर निळसर-काळी, कपाळ व गळा तांबूस, खालून फिकी.

कुठे आढळतो: हिवाळ्यात परिसरातील मोकळ्या भागात

सवयी: सुंदर उड्हाणपटू, हवेत कीटक पकडते. तारांवर बसते.

घरटे: परिसरात प्रजनन करत नाही; फक्त हिवाळी पाहुणी.

लाल पुठूऱ्याची भिंगरी (*Hirundo daurica*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology

ML625261168

आकार: चिमणीएवढी

स्थिती: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: माळ भिंगरीसारखीच पण लहान. तांबूस पुढ्हा व मान विशिष्ट.

कुठे आढळतो: परिसरातील मोकळ्या भागात

सवयी: माळ भिंगरीसारखीच कीटक खाणारी. मोठ्या कळपात उडते.

घरटे: पूलांखाली व इमारतींवर मातीचे घरटे.

तारबाली भिंगरी (*Hirundo smithii*)

आकार: चिमणीएवढी

स्थिति: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: निळी-काळी, पांढरी छाती. लांब तारासारखी शेपटी विशिष्ट.

कुठे आढळतो: परिसरातील मोकळ्या भागात,
विशेषत: पाणवठ्यांजवळ

सवयी: पाण्याजवळ उडत कीटक पकडते.
तारांवर बसते.

घरटे: इमारती व पुलांवर मातीचे घरटे.

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology

ML133941481

लांब शेपटीचा खाटीक (*Lanius schach*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology
ML133755601

हळद्या (*Oriolus oriolus*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology
ML258102271

आकार: मैनेपेक्षा मोठा

स्थिती: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: नर सोनेरी पिवळा, काळी पंखे व शेपटी. मादी हिरवट-पिवळी.

कुठे आढळतो: परिसरातील वृक्षराजीत

सवयी: लाजाळू स्वभाव, वृक्षमुकुटात राहतो. गोड बासरीसारखा आवाज. फळे व कीटक खातो.

घरटे: एप्रिल ते जुलै प्रजनन. झाडावर झोळीसारखे घरटे.

कोतवाल (*Dicrurus macrocercus*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology

ML126548371

आकार: मैनेपेक्षा मोठा

स्थिती: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: चमकदार काळा रंग, काटेरी शेपटी.
जाड चोच व मजबूत पाय.

कुठे आढळतो: परिसरातील सर्वत्र, विशेषत:
मोकळ्या जागांमध्ये

सवयी: कीटक व लहान प्राणी खातो. इतर
पक्ष्यांच्या आवाजाची नक्कल करतो.

घरटे: मार्च ते जुलै प्रजनन. बाह्य फांदीवर
वाटीसारखे घरटे.

राखी कोतवाल (*Dicrurus leucophaeus*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology

ML133717951

आकार: मैनेपेक्षा मोठा
स्थिती: हिवाळी पाहुणा

वैशिष्ट्ये: एकसमान राखाडी रंग, काटेरी शेपटी.
जाड चोच.

कुठे आढळतो: परिसरातील वृक्षराजी व
मोकळे भाग

सवयी: कीटक व लहान प्राणी खातो. हवेतून
शिकार करतो.

घरटे: परिसरात प्रजनन करत नाही; फक्त
हिवाळी पाहुणा.

साळुंकी (*Acridotheres tristis*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology
ML97324171

आकार: मैना

स्थिति: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: तपकिरी शरीर, काळे डोके, पिवळी चोच व पाय. उडताना पंखांवर पांढरे पट्टे दिसतात.

कुठे आढळतो: परिसरातील सर्वत्र विपुल

सवयी: कळपात राहते. कीटक, फळे व मनुष्याच्या अन्नावर जगते.

घरटे: एप्रिल ते जुलै प्रजनन. इमारतींच्या पोकळीत घरटे.

जंगली मैना (*Acridotheres fuscus*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology

ML126402031

आकार: मैना

स्थिती: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: साळुंकीसारखी पण अधिक गडद. डोळ्यामागे पांढरा पट्टा नाही.

कुठे आढळतो: परिसरातील वृक्षराजी व मोकळे भाग

सवयी: साळुंकीसारखीच सवय पण कमी मानवी वस्तीत दिसते.

घरटे: झाडांच्या पोकळीत घरटे.

ब्राह्मणी मैना (*Sturnia pagodarum*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology

ML133728841

आकार: मैनेपेक्षा लहान

स्थिती: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: फिकट करडी, डोक्यावरचे लांब पिसे व काढी टोपी विशिष्ट. तांबूस शरीर, करडी पंखे.

कुठे आढळतो: परिसरातील वृक्षराजी व मोकळ्या जागा

सवयी: कळपवासी, कीटक व फळे खाते. शिट्टीसारखा मधुर आवाज.

घरटे: एप्रिल ते जुलै प्रजनन. झाडांच्या व इमारतींच्या पोकळीत घरटे.

दयाळ (*Copsychus saularis*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology

ML126371181

आकार: बुलबुल

स्थिति: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: नर काळा-पांढरा ठळक रंगसंगती, मादी अधिक करडी. लांब शेपटी वर धरतो.

कुठे आढळतो: परिसरातील वृक्षराजी व बागा

सवयी: सुंदर गायक. जमिनीवर उड्या मारत कीटक शोधतो.

घरटे: मार्च ते जुलै प्रजनन. झाडाच्या पोकळीत किंवा इमारतींवर घरटे.

पांढऱ्या कंठाची नाचण (*Rhipidura albogularis*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology
ML143852871

आकार: चिमणीपेक्षा लहान

स्थिती: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: लहान काळा-पांढरा पक्षी, ठिपकेदार छाती, पांढरी भुवई व पंख्यासारखी शेपटी पसरून ठेवतो.

कुठे आढळतो: परिसरातील दाट झाडी असलेले भाग

सवयी: नृत्य करत शिकार करतो. हवेत उडणारे कीटक पकडतो.

घरटे: मार्च ते जुलै प्रजनन. फांदीवर कपासारखे घरटे.

कवङ्या गर्घीदास (*Saxicola caprata*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology
ML126372681

आकार: बुलबुलापेक्षा लहान

स्थिति: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: नर काळा, पांढरी कंबर व पंखांवर पट्टे; मादी तपकिरी, खालून फिकी.

कुठे आढळतो: परिसरातील विरळ झुडपे असलेले मोकळे भाग

सवयी: झुडपे व कुंपणांवर ठळकपणे बसतो. छोटी उड्हाणे करून कीटक पकडतो.

घरटे: मार्च ते ऑगस्ट प्रजनन. गवतात व झुडपात वाटीसारखे घरटे. ३-४ फिकट निळसर-हिरवी, तांबूस ठिपक्यांची अंडी.

लाल बुळ्या बुलबुल (*Pycnonotus cafer*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology
ML97324171

आकार: मैना

स्थिती: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: तपकिरी शरीर, काळे डोके, पिवळी चोच व पाय. उडताना पंखांवर पांढरे पट्टे दिसतात.

कुठे आढळतो: परिसरातील सर्वत्र विपुल

सवयी: कळपात राहते. कीटक, फळे व मनुष्याच्या अन्नावर जगते.

घरटे: एप्रिल ते जुलै प्रजनन. इमारतींच्या पोकळीत घरटे.

शिपाई बुलबुल (*Pycnonotus jocosus*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology
ML97324171

आकार: मैना

स्थिती: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: तपकिरी शरीर, काळे डोके, पिवळी चोच व पाय. उडताना पंखांवर पांढरे पट्टे दिसतात.

कुठे आढळतो: परिसरातील सर्वत्र विपुल

सवयी: कळपात राहते. कीटक, फळे व मनुष्याच्या अन्नावर जगते.

घरटे: एप्रिल ते जुलै प्रजनन. इमारतींच्या पोकळीत घरटे.

राखी सातभाई (*Turdoides malcolmi*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology
ML97324171

आकार: मैना

स्थिति: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: तपकिरी शरीर, काळे डोके, पिवळी चोच व पाय. उडताना पंखांवर पांढरे पट्टे दिसतात.

कुठे आढळतो: परिसरातील सर्वत्र विपुल

सवयी: कळपात राहते. कीटक, फळे व मनुष्याच्या अन्नावर जगते.

घरटे: एप्रिल ते जुलै प्रजनन. इमारतींच्या पोकळीत घरटे.

टिकेलची निळी माशीमार (*Muscicapa tickelliae*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology

ML97324171

आकार: मैना

स्थिती: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: तपकिरी शरीर, काळे डोके, पिवळी चोच व पाय. उडताना पंखांवर पांढरे पट्टे दिसतात.

कुठे आढळतो: परिसरातील सर्वत्र विपुल

सवयी: कळपात राहते. कीटक, फळे व मनुष्याच्या अन्नावर जगते.

घरटे: एप्रिल ते जुलै प्रजनन. इमारतींच्या पोकळीत घरटे.

राखी वटवट्या (*Prinia socialis*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology
ML126403561

- आकार:** चिमणीपेक्षा लहान
- स्थिती:** नेहमी आढळणारा स्थानिक
- वैशिष्ट्ये:** बारीक करडा पक्षी, लांब टप्प्याटप्प्यांची शेपटी. तळाशी फिकट.
- कुठे आढळतो:** परिसरातील गवताळ भाग व बागा
- सवयी:** सतत हालचाल करणारा, टिकू-टिकू आवाज काढतो. कीटक खातो.
- घरटे:** मे ते सप्टेंबर प्रजनन. गवतात व झुडपात पिशवीसारखे घरटे.

रान वटवट्या (*Prinia sylvatica*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology

ML150322831

आकार: चिमणीपेक्षा लहान

स्थिति: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: राखी वटवट्यापेक्षा मोठा, डोके व पाठ गडद करडी, भुवई ठळक.

कुठे आढळतो: परिसरातील गवताळ भाग व झुडपे

सवयी: सतत हालचाल करत राहतो. कीटक व लहान बिया खातो.

घरटे: जून ते सप्टेंबर प्रजनन. गवताच्या झुंबरात चेंडूसारखे घरटे.

शिंपी (*Orthotomus sutorius*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology
ML126406831

- आकार:** चिमणीपेक्षा बराच लहान
स्थिति: नेहमी आढळणारा स्थानिक
वैशिष्ट्ये: छोटा हिरवा पक्षी, तांबूस डोके, लांब अणकुचीदार चोच. नराला लांब शेपटी.
- कुठे आढळतो:** परिसरातील बागा व झुडपांमध्ये
- सवयी:** चपळ व कसरती. पानांमध्ये फिरत कीटक खातो. टिक्-टिक् आवाज.
- घरटे:** मुख्यत: मे ते सप्टेंबर प्रजनन. जिवंत पानांना शिवून अद्भुत घरटे बनवतो.

छोटा शुभ्रकंठी वटवट्या (*Sylvia curruca*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology

ML256739411

आकार: चिमणीपेक्षा लहान

स्थिती: सामान्य हिवाळी पाहुणा

वैशिष्ट्ये: करडा पक्षी, काळी टोपी व गाल, पांढरा घसा. शेपटी छोटी.

कुठे आढळतो: परिसरातील झुडपे व दाट वनस्पती

सवयी: लपून-छपून राहतो. कीटक व लहान फळे खातो.

घरटे: परिसरात प्रजनन करत नाही; फक्त हिवाळी पाहुणा.

चिमणी (*Passer domesticus*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology
ML305880301

आकार: चिमणी

स्थिती: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: नर करडा-तपकिरी, काळा गळपट्टा व तांबूस मान; मादी एकसमान तपकिरी.

कुठे आढळतो: परिसरातील इमारती व मानवी वस्तीजवळ

सवयी: कळपवासी, मुख्यतः धान्य व बिया खाते.

घरटे: जवळपास वर्षभर प्रजनन. इमारतींच्या पोकळीत घरटे.

सुगरण (*Ploceus philippinus*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology
ML133720591

आकार: चिमणी

स्थिति: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: प्रजननकाळात नर चमकदार पिवळा, तपकिरी पाठ; मादी व हंगामाबाहेरील नर फिके.

कुठे आढळतो: परिसरातील ताडाची झाडे व उंच गवत

सवयी: कळपवासी. मुख्यतः धान्य व गवताची बी खातो.

घरटे: पावसाळ्यात प्रजनन. नर अनेक टोपीसारखी घरटी बांधतो.

ठिपकेवाली मनोली (*Lonchura punctulata*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology
ML97646291

आकार: चिमणीपेक्षा लहान

स्थिती: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: तपकिरी पक्षी, छातीवर ठिपक्यांचे नमुने, पोट पांढरे.

कुठे आढळतो: परिसरातील गवताळ भाग व बागांमध्ये

सवयी: कळपाने राहते. बिया व धान्य खाते.

घरटे: पावसाळ्यात प्रजनन. चेंडूसारखे घरटे बनवते.

चरक (*Copsychus fulicatus*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology
ML126370921

आकार: चिमणी

स्थिति: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: नर काळा, लाल शेपटीखालचा भाग;
मादी तपकिरी, लाल शेपटीखालचा भाग.

कुठे आढळतो: मोकळ्या जागा व कमी झाडी
असलेला भाग

सवयी: जमिनीवर उड्या मारत कीटक खातो.
लांब शेपटी वर करतो.

घरटे: मार्च ते जुलै प्रजनन. पोकळीत किंवा
भेगांमध्ये घरटे.

चष्मेवाला (*Zosterops palpebrosus*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology
ML126366191

आकार: चिमणीपेक्षा लहान

स्थिती: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: छोटा जैतुनी-हिरवा पक्षी,
डोळ्याभोवती पांढरा कडा विशिष्ट. पिवळा गळा
व शेपटीखालचा भाग.

कुठे आढळतो: परिसरातील वृक्षराजी व
बागांमध्ये

सवयी: चपळ व कसरती. छोट्या कळपात
पानांमध्ये फिरतो. कीटक व मधुरस खातो.

घरटे: मार्च ते सप्टेंबर प्रजनन. झाडाच्या
फांदीवर नीटनेटके वाटीसारखे घरटे.

टकाचोर (*Dendrocitta vagabunda*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology

ML126547471

आकार: मैनेपेक्षा बराच मोठा
स्थिती: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: मोठा तांबूस व काळा पक्षी, लांब टप्प्याटप्प्यांची शेपटी विशिष्ट.

कुठे आढळतो: परिसरातील वृक्षराजी व मोकळ्या जागा

सवयी: कीटक, फळे व अंडी खातो. बुद्धिमान व सामाजिक.

घरटे: मार्च ते जुलै प्रजनन. झाडाच्या फांटीवर नीटनेटके वाटीसारखे घरटे.

कावळा (*Corvus splendens*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology

ML126364891

आकार: कावळा

स्थिती: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: डोक्यावर व मानेवर करडा भाग, इतरत्र काळा. जाड चोच.

कुठे आढळतो: परिसरातील सर्वत्र

सवयी: बुद्धिमान व सामाजिक. विविध प्रकारचे अन्न खातो. मनुष्याच्या वस्तीजवळ राहतो.

घरटे: मार्च ते जुलै प्रजनन. झाडांवर मंचासारखे घरटे.

डोमकावळा (*Corvus macrorhynchos*)

आकार: कावळ्यापेक्षा मोठा

स्थिती: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: शहरी कावळ्यापेक्षा मोठा, संपूर्ण काळा, जाड चोच.

कुठे आढळतो: परिसरातील वृक्षराजीत

सवयी: मांसाहारी, शिकारी. कावळ्यापेक्षा कमी सामाजिक.

घरटे: मार्च ते जून प्रजनन. उंच झाडांवर मोठे मंचासारखे घरटे.

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology

ML85864161

पिंगळा (*Athene brama*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology
ML133939511

आकार: मैनेपेक्षा मोठा

स्थिती: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: छोटे घुबड, करडा रंग, पांढरे ठिपके.
मोठे पिवळे डोळे.

कुठे आढळतो: परिसरातील वृक्षराजी व
इमारतींच्या पोकळीत

सवयी: रात्री सक्रिय. उंदीर व मोठे कीटक
खातो.

घरटे: डिसेंबर ते मार्च प्रजनन. झाडांच्या व
इमारतींच्या पोकळीत घरटे.

ठिपकेवाले वन घुबड (Strix ocellata)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology

ML145988711

आकार: कावळ्यापेक्षा मोठा

स्थिती: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: मोठे घुबड, तपकिरी रंग, सर्वांगावर पांढरे ठिपके. मोठे भुवयांचे कडे.

कुठे आढळतो: परिसरातील जुन्या वृक्षराजीत

सवयी: रात्री सक्रिय. लहान सस्तन प्राणी व पक्षी खातो.

घरटे: डिसेंबर ते मार्च प्रजनन. मोठ्या झाडांच्या पोकळीत घरटे.

भारतीय राखी धनेश (*Ocyceros birostris*)

आकार: कावळा

स्थिती: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: करडा पक्षी, काळी चोचीवर वाकडी वाढ. लांब पंख व टप्प्याटप्प्यांची शेपटी.

कुठे आढळतो: परिसरातील वृक्षराजीत

सवयी: फळे व लहान प्राणी खातो. जोडीने राहतो. मोठा व घोगरा आवाज.

घरटे: एप्रिल ते जून प्रजनन. मोठ्या झाडांच्या पोकळीत घरटे.

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology

ML133738511

भारतीय नीलपंख (*Coracias benghalensis*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology

ML126556251

आकार: मैनेपेक्षा बराच मोठा

स्थिती: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: निळा पक्षी, गुलाबी-तपकिरी छाती.
उडताना पंखांवर निळे पट्टे ठळक दिसतात.

कुठे आढळतो: परिसरातील मोकळ्या जागा व
विरळ झाडी

सवयी: तारेवर बसून कीटक व लहान प्राणी
टपतो. आकाशात कलाबाज्या करतो.

घरटे: मार्च ते जुलै प्रजनन. झाडांच्या पोकळीत
घरटे.

काळ्या डोक्याचा कोकीळ-खाटिक (*Coracina melanoptera*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology

ML265163661

आकार: मैनेपेक्षा मोठा

स्थिती: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: करडा पक्षी, काळे डोके व पंख. मादी अधिक फिकी, पट्टेदार छाती.

कुठे आढळतो: परिसरातील वृक्षराजीत

सवयी: लपून-छपून राहतो. फळे व कीटक खातो.

घरटे: एप्रिल ते जुलै प्रजनन. फांदीवर छोटे वाटीसारखे घरटे.

छोटा गोमेट (*Pericrocotus cinnamomeus*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology
ML133939181

आकार: चिमणी

स्थिति: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: नर काळा व नारिंगी; मादी करडी व पिवळी. दोघांनाही लांब शेपटी.

कुठे आढळतो: परिसरातील वृक्षराजी व बागांमध्ये

सवयी: कळपाने राहतो. कीटक खातो. सक्रिय व चंचल.

घरटे: मार्च ते जून प्रजनन. फांदीवर छोटे वाटीसारखे घरटे.

टिकेलचा फुलटोचा (*Dicaeum erythrorhynchos*)

Credit: Unknown - Unknown location Macaulay Library

© Cornell Lab of Ornithology ML126373401

आकार: चिमणीपेक्षा बराच लहान
स्थिती: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: छोटा करडा पक्षी, खालून पांढरा, वर गडद. लाल चोच विशिष्ट.

कुठे आढळतो: परिसरातील वृक्षराजीत

सवयी: चपळ व कसरती. फळे व फुलांमधून मधुरस खातो.

घरटे: वर्षभर प्रजनन. नाशपातीसारखे लटकते घरटे.

करडा धोबी (*Motacilla cinerea*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology
ML44950691

आकार: चिमणी
स्थिति: सामान्य हिवाळी पाहुणा

वैशिष्ट्ये: बारीक पक्षी, लांब शेपटी, करडा वरचा भाग व पिवळा खालचा भाग. सतत शेपटी हलवत राहतो.

कुठे आढळतो: परिसरातील पाणवठे व ओलसर भागात

सवयी: सक्रिय शिकारी, धावत-चालत शेपटी हलवत राहतो. जमिनीवरून व हवेतून कीटक पकडतो.

घरटे: परिसरात प्रजनन करत नाही; फक्त हिवाळी पाहुणा.

पांढरा धोबी (*Motacilla alba*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology
ML44586821

आकार: चिमणी

स्थिति: सामान्य हिवाळी पाहुणा

वैशिष्ट्ये: काळा-पांढरा पक्षी, करडी पाठ, पांढरा चेहरा व खालचा भाग. सतत शेपटी हलवतो.

कुठे आढळतो: परिसरातील पाणवठे व मोकळ्या जागांमध्ये

सवयी: जमिनीवरून कीटक व किडे खातो. हिवाळ्यात मोठ्या संख्येने येतो.

घरटे: परिसरात प्रजनन करत नाही; फक्त हिवाळी पाहुणा.

पांढऱ्या भुवईचा धोबी (*Motacilla maderaspatensis*)

Credit: Unknown Unknown location Macaulay Library

© Cornell Lab of Ornithology ML126385911

आकार: चिमणीपेक्षा मोठा

स्थिती: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: काळा-पांढरा पक्षी, ठळक पांढरी भुवई. सतत शेपटी हलवत राहतो.

कुठे आढळतो: परिसरातील पाणवठे व ओलसर भागात

सवयी: पाण्याजवळ राहतो. कीटक व किडे खातो. जोडीने दिसतो.

घरटे: मार्च ते सप्टेंबर प्रजनन. भिंतींच्या व कड्यांच्या भेगांमध्ये घरटे.

सुभग (*Aegithina tiphia*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology
ML126386161

आकार: चिमणीपेक्षा लहान

स्थिति: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्य: नर काळा व पिवळा

(प्रजननकाळात), जैतुनी-तपकिरी वर, पिवळी खाली. मादी हिरवट.

कुठे आढळतो: परिसरातील फुलझाडे असलेल्या भागात

सवयी: अत्यंत सक्रिय, फुलांसमोर तरंगतो. लांब वाकडी चोच मधुरसासाठी.

घरटे: एप्रिल ते सप्टेंबर प्रजनन. फांदीत नीटनेटके वाटीसारखे घरटे.

कवडी रामगंगा (*Parus cinereus*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology

ML133732751

आकार: चिमणीपेक्षा लहान

स्थिती: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: छोटा करडा पक्षी, काळे डोके व गळपट्टा. पांढरे गाल विशिष्ट.

कुठे आढळतो: परिसरातील वृक्षराजीत सर्वत्र

सवयी: सक्रिय, छोट्या कळपात वृक्षमुकुटात फिरतो. गोड शिंद्वीसारखा आवाज.

घरटे: मार्च ते जुलै प्रजनन. झाडांच्या पोकळीत घरटे.

जांभळा शिंजीर (*Cinnyris asiaticus*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology

ML126385421

आकार: चिमणीपेक्षा बराच लहान
स्थिति: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: नर चमकदार जांभळा-काळा, मादी फिकट करडी. दोघांनाही लांब वाकडी चोच.

कुठे आढळतो: परिसरातील फुलझाडे असलेल्या भागात

सवयी: फुलांमधून मधुरस पितो. हवेत तरंगत राहतो.

घरटे: वर्षभर प्रजनन. नाशपातीसारखे लटकते घरटे.

जांभळ्या पुढूयाचा शिंजीर (*Leptocoma zeylonica*)

Credit: Macaulay Library © Cornell Lab of Ornithology

ML126401131

आकार: चिमणीपेक्षा बराच लहान
स्थिती: नेहमी आढळणारा स्थानिक

वैशिष्ट्ये: नर जांभळा-हिरवा चमकदार, पुठा
जांभळा; मादी फिकट पिवळी.

कुठे आढळतो: परिसरातील फुलझाडे
असलेल्या भागात

सवयी: फुलांमधून मधुरस पितो. हवेत तरंगत
राहतो.

घरटे: मुख्यत: फेण्युवारी ते मे प्रजनन.
झोळीसारखे लटकते घरटे.

योगदान कसे करावे

- eBird वर पक्षी नोंदी करा
- छायाचित्रे शेअर करा
- नवीन प्रजातींची माहिती द्या
- पक्षीमैत्री अधिवास जतन करा
- नैतिक पक्षीनिरीक्षण पद्धती वापरा

SPPU eBird Hotspot: <https://ebird.org/hotspot/L1838309>